

BULLETIJN

VAN DEN BOND VAN INTERNATIONAAL-KOMMUNISTEN

OPSTEL EN BEHEER:
H. DE BREUCK
63, ST. JANSPLAATS
ANTWERPEN - POSTCHECK: Nr. 4201.31

HET NUMMER: 50 CENTIEM
JAARABONNEMENT: 6 FRANK
MAANDBLAD

Maart-April 1937
Nr. 3
Derde Jaargang

INHOUD : Het einde van een Samenwerking.-
Bekentenissen en tegenstrijdigheden bij
de Sjacher-Politiekers.-
"Leve de Constitutie!"-
Over de a.s. verkiezing.

H ET EINDE VAN EEN SAMENWERKING.

Het ~~xxx~~ stemmen, door de nationale konferentie van den bond op 21 Februari van de resolutie over de Spaansche gebeurtenissen (1) voorgesteld door Kd.Hennaut, moest noodzakelijk het uittreden van de minderheid tot gevolg hebben (minderheid die enkel in de Brusselsche groep aanwezig was) en aan den anderen kant het afbreken van de verbindingen met de Italiaansche fraktie van de Links-kommunisten. Hierdoor is een einde gesteld aan een samenwerking die zoowat vier jaar heeft geduurd.

Werpen we een blik terug op die verloopende periode, zoo valt het ons nu moeilijk de redenen te ontdekken die er ons toenmaals toe bewogen dergelijke samenwerking aan te gaan: zoozeer lijken ons niet enkel de verdedigde ordewoorden, maar meer nog de heele wijze van redeneeren en voelen, door de eenen en de anderen aangenomen, uiteenlopend. Om een klaren kijk te krijgen op het ontstaan van deze samenwerking is het wenschelijk de omstandigheden onder het oog te zien waarin er toe werd overgegaan, omstandigheden van voorbijgaanden aard, die, misschien wel gedeeltelijk buiten ons weten, onze houding op dat oogenblik hebben bepaald. Het fascisme was in Duitschland aan het bewind gekomen zonder noemenswaardige reactie van het proletariaat. Uitzicht op revolutionaire activiteit was er zoowat geen. Na ons was ook de Italiaansche fraktie uit de Internationale Kommunistische oppositie gesloet. Beide groepen voelden zich volkomen geïsoleerd. De noodlottige afwezigheid

(1) We hebben de twee projekten, dit van Hennaut en dit van Jehan, in Nr.2 van het bulletin gepubliceerd.

van links-revolutionnaire formaties bij de gebeurtenissen in Duitsch land had op de broosheid gewezen van gewaagde en onvoldoend voorbereide combinaties. De pogingen, vooral van den Trotskystischen vleugel, om een nieuwe hergroepering van het zelfde gewaagde slag te bewerken, konden evenmin onze instemming meedragen. In zijn verzet tegen de overhaasting waarmee het meerendeel van de oppositie-groepen tot het switchen van nieuwe partijen of wat er kon voor doorgaan, wilden overgaan, zonder af te wachten tot mettertijd een zekere, nochtans onontbeerlijke selektie kon tot stand komen, voelde de Bond zich door de Fraktie ontegensprekelijk gesteund. Aan het feit, dat dit verzet uitging van opvattingen die ver van de onze afweken, voor wat aangaat de rol en het karakter van de partij, die beide beoogden te vormen, geven we gereedelijk toe op dat oogenblik niet voldoende aandacht geschonken te hebben.

Nu, na een onderlingen omgang van verschillende jaren, we in staat geweest zijn het geheel van onze opvattingen tegenover elkaar te stellen, is ons klaar geworden al wat ons scheidt. De terminologie is voor de eenen en de anderen nagenoeg dezelfde gebleven. Indien we ons gemeenschappelijk sociologisch erfgoed terugvoeren op de IIIe Internationale en de Russische omwenteling, zijn we verplicht vast te stellen dat hierin onze enige verwantschap bestaat. Als het er om gaat uit te maken wat van dit erfgoed als beslissend kan behouden en wat als produkt van gegeven toestanden dient verworpen, zijn we het grondig oneens. Aan de termen: socialisme, revolutie, partij hechten we niet dezelfde betekenis. En hier dient onmiddellijk aangestipt te worden dat het om geen woordstrijd, niet om een meeningsverschil over de interpretatie van teksten gaat (zelfs waar zulks in den loop van onze discussies er wel eens den schijn mocht van hebben). Neen, het zijn wel degelijk de dingen zelf die we in een heel verschillend licht zien. In konkrete termen beteekent zulks dat onze akte zich van de hunne onderscheidt in haar ordewoorden, haar methodes, haar programma. Het socialisme waar wij voor strijden is niet het socialisme dat zij beoogen.

Binnen de perken van dit artikel gaat het niet op het probleem in zijn geheel te behandelen (1). Dit zal de taak van den Bond voor morgen zijn. Wij kunnen ons hier enkel beperken tot het behandelen van de problemen waarvan de oplossing de onmiddellijke oorzaak van de breuk was. Maar het lijkt ons toch wenschelijk terloops aan te geven tot welk fundamenteel meeningsverschil de gedeeltelijke en opvolgendelijke meeningsverschillen terug te brengen zijn. Het gaat om de kwestie van de partij. Om de revolutie te maken heeft de arbeidersklasse een partij nodig. Maar door deze waarheid aan te toonen, die tot vervelens toe herhaald werd, hebben we nog niet de functie, het programma, de rol die de partij in de revolutie zal spelen en haar verhoudingen tot de arbeidersklasse, in één woord het geheel van de gegevens die ons moeten toelaten onze inspanningen te richten met het oog op de stichting van die partij in dezen of genen zin, toegelicht. De noodzakelijkheid van de partij valt buiten bespreking, blijft enkel te bepalen het uitzicht van die partij, haar rol en haar inhoud. Hier duiken de meeningsverschillen op.

De arbeidersklasse heeft een partij nodig omdat haar strijd zoöals elke maatschappelijke ontvoogdingsstrijd een politieke strijd is die de kwestie van de verovering van de politieke macht stelt. Het is om zich tot heerschende klassen op te richten dat het proletariaat een partij nodig heeft. De partij is het eigene wapen der arbeidersklasse

(1) Zie onderaan volgende bladzijde.

een oplossing zoekt voor problemen, taak die vroeger uitsluitend aan de bevoorrechte klasse was voorbehouden. Maar de politiek kan nooit meer zijn dan het in werking stellen van zekere bestaande hoedanigheden of gaven. Deze hoedanigheden van voldragen rijpheid, beter gezegd de politieke bekwamen van de arbeidersklasse, kan de politieke partij zoo maar niet zonder meer scheppen. Hun bestaan moet de stichting van de partij voorafgaan. En zoo is het inderdaad, want het is het kapitalisme dat in zekere mate de politieke scholing van het proletariaat, zeker niet volkomen bewust, en wel ondanks zichzelf, op zich neemt. Zijn rol van politieke opvoeder van het proletariaat is te verklaren door de toenemende deelname van proletarische frakties aan onderdelen van het kapitalistisch bewind, door de ten top gevoerde arbeidsverdeling en de vereenvoudiging van het beheer. Hier volbrengt het een taak, die een wezenlijke voorwaarde is tot het welslagen van de pogingen om een revolutionnaire partij te scheppen.

Tusschen de arbeidersklasse en de partij is er dus een ononderbroken wisselwerking, waarbij het niet altijd de partij is die schenkt. "In hun omvorming van de maatschappij, veranderen de menschen hun eigen natuur.", schreef Marx. Diepe waarheid die nog meer van toepassing is op de scheping van de partij. Door op de arbeidersklasse in te werken voltrekt zich bij de meest bewuste revolutionairen die de revolutionnaire partij vormen, een persoonlijke omvorming en tegelijk een wijziging in het wezen van de partij. De arbeidersklasse ziet in de partij haar werktuig, dat zij zelf tot stand bracht, maar dat tegelijk op de arbeidersklasse zelf inwerkt. Wanneer men zoo de verhoudingen tusschen partij en arbeidersklasse inziet, wordt het klaar waarom we de stellingen door de Italiaansche fraktie voorgestaan, moeten verwerpen. Alhoewel zij in haar theoretische schriften voorgeeft het vraagstuk van de vorming der partij historisch te hebben ontleed, vermag zij ons slechts als eenige oplossing een herziene en geïdealiseerde uitgave van het bolsjewistisch voorbeeld te bieden. Ongetwijfeld heeft het bolsjewisme een belangrijke bijdrage geleverd tot de geschiedenis van de vorming van de revolutionnaire partij; zoodanig zelfs dat lange jaren, ook ons, de bolsjewistische vorm van de revolutie (gekenmerkt door de diktatuur van de kommunistische partij en niet door de diktatuur van het proletariaat) de specifieke vorm leek te zijn van de proletarische revolutie. Maar ondertusschen hebben we beleefd wat de besten onder de huidige bolsjewiki de ontaarding van het bolsjewisme noemen. Hoe kan men dan redelijkerwijze voor de revolutie van morgen de bolsjewistische methode hernemen onder voorbehoud van enkele detailwijzigingen (het recht tot vorming van frakties bv. ten einde de strengheid van het democratisch centralisme te matigen). ~~Maar~~ zijn stalinistische vorm kan ons het bolsjewisme niet anders voorkomen dan als een phase van den klassenstrijd in Rusland, gekenmerkt door de machteloosheid van de bourgeoisie tot het vormen van een gewonen kapitalistischen staat en die van het proletariaat tot het vestigen van het socialisme; en niet als de universeele vorm van de proletarische revolutie. Indien morgen, in welk land ook, het bolsjewisme nogmaals aan het bewind zou komen, beteekent zulks dat dezelfde tegenstrijdigheden die de Russische revolutie halfweg hebben opgehouden, een tweede maal in het spel zouden zijn. De internationale socialistische revolutie zal niet weer den vorm van het bolsjewisme aannemen maar een meer geëvolueerde.

(1) Wij verwijzen den lezer naar de artikels in "Bilan" Nrs 19-20-21-22: "De grondslagen van de ~~pro~~ kommunistische produktie en distributie" en "Wezen en wording van de Russische revolutie". Nrs 33 en 34, waarin deze problemen door ons schetsmatig zijn behandeld.

In dien zin beteekenen de leerstellingen van de Italiaansche fraktie geen vooruitgang op het bolsjewisme, maar slechts een van zijn vele ont-aardingsvormen, ten zelfden titel als het stalinisme en het trotskysme. Zij beteekenen een ontaarding, daar zij op de historische wording een doktrine meenen te kunnen toepassen, die reeds lang door de gebeurtenissen is overhaald. In plaats van den revolutionairen strijd te bevruchten, de massa voort te stuwen, haar energie te ontwikkelen, is zij een faktor van verwarring, van ontkrachting. Het standpunt van de Fraktie tegenover de gebeurtenissen in Spanje, waarop we verder nog breedvoeriger zullen ingaan, is hiervoor een overtuigende bevestiging. Wij aienen te begrijpen, dat de doktrine van de frakties haar dien weg moest opsturen. Het standpunt tegenover de Spaansche gebeurtenissen is geen toeval maar wel een logisch gevolg van de heele ideologie van de fraktie. Het vindt zijn oorsprong in de opvatting van de totalitaire, zelfbepalende rol van de partij. Indien de rol van de arbeidersklasse in de revolutie op den keper beschouwd slechts terug te brengen is tot het zich onder de alwijze ~~na~~ hoede stellen van de revolutionaire partij, kunnen de revolutionaire mogelijkheden van een situatie alleen nog gemeenten worden aan het al of niet bestaan van die partij. Bij aanwezigheid van de partij neemt, of in alle geval kan de situatie een revolutionaire wneding nemen. Ontoreekt daarentegen de partij zoo is het zuiverste heroïsme en het vurigste idealisme van de arbeidersklasse slechts vruchteloos krachtverspilling. Zoo ziet er het redeneeringsmekanisme van de Fraktie uit. Dat haar tot de kontra-revolutionaire stellingen moest leiden die we kennen: ontruiming van de militaire fronten, verbroedering met de troepen van Franco, weigering van deelname aan de wapenbevoorrading van de Spaansche regeeringsmilitiën. En de reaktionaire inhoud van deze stellingen wordt in niets verminderd door het feit dat in den loop van de diskussies zij die ze verdedigden zich verplicht zagen toe te geven dat aan een onmiddellijke toepassing ervan niet te denken viel, en deze moest verschoven worden tot het oogenblik, waarop de Spaansche arbeiders zelf het inzicht zouden opdoen van de hulpeloosheid van hun aktie tegen Franco. Ten overstaan van deze richting konden we enkel de positie innemen die reeds voor ons de minderheid van de Fraktie zelf had ingenomen, ons volkomen tegen dit standpunt verzetten en breken met hen die het propageerden.

+ +

Na deze uiteenzetting is het misschien niet zonder belang aan de handvan ontwikkeling van de gebeurtenissen in Spanje na te gaan of onze voormalige oppositie hiering een zekere bevestiging van haar zienswijze vermag te vinden. Maar vooreerst willen we nog aangeven op welke wijze we ons de lessen uit die gebeurtenissen meenen te kunnen van nutte maken. Een degelijke kritiek van de sociale gebeurtenissen bestaat er niet in de geschiedenis te hermaken door menschen en dingen te nemen niet zooals ze zich werkelijk aan ons voordoen in de ontwikkeling der gebeurtenissen maar zooals men zou willen dat ze zich voordeden opdat zij onze stellingen zouden "bevestigen". Wij geven geredelijk toe dat, zoo de Spaansche arbeiders op 19 Juli, na de benden van Franco te hebben uiteengejaagd te Madrid en te Barcelona, zij de republikeinsche regering hadden neergehaald en den rug gekeerd naar de volksfrontpartijen, de revolutie heel waarschijnlijk een heel andere wending hadde genomen. Zij had een heel ander karakter vertoond; haar proletarische, sociale inhoud waren sterker op den voorgrond getreden. Heel

waarschijnlijk ware de positie van het Spaansche proletariaat in het land zelf er steviger op geworden. Nochtans x niet zonder dat het vooreerst de linksche burgerlijke partijen en de kleinburgerij had overwonnen, die hun steun in den strijd tegen Franco hadden afhankelijk gemaakt van het behoud van het kapitalistisch regiem. De onmiddellijke toestand zou er slechter om geworden zijn. Het staat vast dat tegenover een dreigend kommunistisch gevaar in Spanje het internationaal kapitalisme, en in de eerste plaats de democratische mogendheden, zich niet zou beperkt hebben bij het afkondigen van het embargo op de wapens. Heel waarschijnlijk zouden deze machten getracht hebben rechtstreeks in de Spaansche aangelegenheden in te grijpen. Misschien hadden zij een gedeelte van het grondgebied bezet (onder voorwendsel bv. de vreemde eigendommen te vrijwaren of nog "onpartijdig tot een "volksraadpleging" over tegaan). Bij aldien een te openlijke kontra-revolutionaire inmenging aanvankelijk zou gestuit hebben op de aktieve sympathie die de strijd tegen Franco vooral in België en Frankrijk bij de massa heeft gaande gemaakt. Zeker hadden noch Meksiko noch de U.S.S.R. wapens gezonden. In zijn geheel beschouwd had een uitdieping van de revolutie in socialistischen zin aanvankelijk slechts nieuwe moeilijkheden voor de arbeidersklasse kunnen opleveren, die dan weer bij een verdere ontwikkeling grootelijks zouden vergoed worden door een des te meer afdoenden oproep aan het proletariaat van de heele wereld, waarvan, bij slot van rekening, de overwinning van het Spaansche proletariaat afhangt.

Maar gaat zulk een redeneering op?

Kan men zich voorstellen dat de Spaansche arbeiders, betrekkelijk zwak, militair onvoorbereid, gewiegd door democratische illusies en anti-fascistische volksfrontdemagogie, in één woord onder de konkrete klassenverhoudingen van 19 Juli, opz dat oogenblik of kort nadien, niet alleen Franco maar ook Caballero en zijn mederegeerders, die ontegensprekelijk den strijd op een nederlaag van het proletariaat doen uitloopen, zouden hebben onttroond?

Een revolutionaire strategie put haar richtlijnen niet uit de door de revolutionairen gedroomde, maar uit de in werkelijkheid bestaande klassenverhoudingen, zooals ze zich in den strijd zelf aan ons voordoen. Naar ieders oordeel is Spanje een verachterde kapitalistische staat. Ofwel houdt men deze vaststelling voor een zinloze phrase, ofwel geeft men toe dat de Spaansche bourgeoisie deze verachtering wil te boven komen en de noodige hervormingen doorvoeren, opdat een kapitalistische ekonomie leefbaar zou kunnen zijn. Want leefbaar is ze tot op dit oogenblik niet geweest noch onder de elkaar opvolgende diktaturen, noch onder de in 1931 aan het bewinf gekomen republiek, waar zij den steun miste van een sterke bourgeoisie, een geschoold proletariaat, af te rekenen had met het anachronisme van een despotische administratie, een onverzadigbare en parasitaire geestelijkheid, een aristokratie die geen rol speelde in het beheer, daar dit onder kapitalistisch stelsel onverdeeld in de handen van de bourgeoisie berust.

Indien een vergelijking tusschen de Russische omwenteling en die in Spanje opgaat voor wat betreft de taak die, bij een achterwege blijven van de in de meer gevorderde kapitalistische landen door de bourgeoisie doorgevoerde hervormingen, door het proletariaat moest aangevat worden, gaat deze niet meer op voor wat de historische phase betreft waar de Russische arbeiders de opgang van de arbeidersbeweging in West-Europa, en de Spaansche arbeiders een neergang van de socialistische en de kommunistische arbeidersbeweging voor oogen hadden. Kan het dan

verwondering baren dat voor dit schouwspel het beste gedeelte van de arbeidersklasse een toevlucht zocht in het anarchisme dat een gewichtige hinderpaal blijkt te zijn voor de proletarische revolutie?

De invloed van de partijen, die de samenwerking met de regering zijn toegedaan, op de arbeidersklasse op 1 Juli, hoeft ons dus niet te verwonderen. Deze invloed bestaat in alle landen waar nog openlijk klassenstrijd mogelijk is. In Frankrijk en België waar de tegenstellingen tusschen bourgeoisie en proletariaat nog veel heviger zijn dan in Spanje, was een fascistische machtsgreep een groter toeloop nog naar de socialistische en kommunistische partijen tot gevolg hebben. In den regel vat het proletariaat, na een periode van stilstand en verval, den strijd terug op, niet op het hoogtepunt waarop een vorige periode hem had gevoerd, maar wel bij zijn vertrekpunt.

Maar het georek aan methode in den strijd, de ideologische armoede van de massa, haar revolutionaire onrijpheid, mogen ons nooit de levende werkelijkheid van den klassenstrijd doen uit het oog verliezen. Bovendien hebben de arbeiders in Barcelona o.a. bewezen dat ze niet alleen een bewonderenswaardige heldhaftigheid maar ook een reële maatschappelijke en organisatorische bekwaamheid kunnen aan den dag leggen. Overigens zou het verkeerd zijn te denken dat zij hun laatste woorden gesproken hebben. Wijzen de immer weerkerende aantijgingen tegen de "extremisten van alle slag", begrijpelijkerwijze voorgesteld als werktuigen van het fascisme, er niet duidelijk op dat de Heilige Unie door alle volksfrontpartijen bezegeld, niet op even formeele wijze door de arbeidersmassa beleden wordt? Niet de militaire strijd tegen Franco, maar wel het eenheidsfront van het internationaal kapitalisme tegen de arbeiders - bij de al te geïnteresseerde hulp van sommige regeringen, zoals Meksiko en de U.S.S.R. na vijf maanden strijd en onder bepaalde voorwaarden - heeft de klassendifferentiatie in den schoot van het anti-fascistisch kamp belet. De militaire strijd was voor de arbeidersklasse een opgelegde noodzakelijkheid, en hij is het nog. Zij die meenen dat het opstellen der militaire fronten een machiavellistische zet geweest is van de bourgeoisie om de arbeiders van den klassenstrijd af te wenden, leveren hierdoor het bewijs voor hun onbekwaamheid de konkrete ontwikkeling te snappen van den strijd tegen de reaktie. Zonder deze militaire strijd zou Franco Spanje omgeschapen hebben tot een onmetelijk proletarisch dooenveld en onze "puristen" zouden zelfs niet meer de mogelijkheid hebben de noodzakelijkheid of de "misdadigheid" van den anti-fascistischen strijd te overwegen. ~~XXXXXXXX~~

+
+ +

In den loop van de discussies hebben wij den werkelijken wil om tegen het fascisme te strijden bij onze tegenstrevers in twijfel getrokken. Hun antwoord en hun terechtwijzingen hebben ons niet kunnen overtuigen; wij zijn de meening toegedaan dat in geval van een fascistischen machtsgreep hun houding zuiver passief zal zijn. Door tegen het fascisme te strijden vrezen zij een kapitalistischen oorlog te doen uitbreken waarin geen vijandige kapitalistische staten maar wel onder leiding van kapitalistische partijen verschillende frakties van het proletariaat, met het oog op zijn uitmoording, tegenover elkaar zullen worden gesteld. Dit is sophisterij van het klaarste water, waartoe

alleen menschen kunnen komen die alle voeling met de werkelijkheid hebben verloren. De bourgeoisie, internationaal één en onverdeelbaar opgevat, biedt geen of nagenoeg geen ruimte meer voor imperialistische tegenstellingen. Het onderschatten van deze tegenstellingen moet tot de idee leiden dat de oorlog de specifieke strijd van de bourgeoisie tegen het proletariaat is. Groter dwaling is niet denkbaar.

Dit beteekent niet dat heel de theoretische produktie van onze tegenstrevers grondig reaktionair zou zijn. Er is een neiging onder de kommunistische kernen om uit het wezen van de imperialistische tegenstellingen de mogelijkheid af te leiden tot de vestiging van het socialisme door zich te steunen op één imperialisme in zijn strijd tegen een ander. Evenzeer als de sociaal-demokraten het programma van de socialistische revolutie trachten terug te brengen tot een anti-fascistischen strijd ter bestendiging van de burgerlijke democratie. Maar onze tegenstrevers heopen uit deze grove dwalingen de zonderlingste gevolgtrekkingen opge-maakt. Zij ontkennen botweg én de imperialistische tegenstellingen én de tegenstelling tusschen democratie en fascisme. En dit gaat gepaard met de - gemakkelijkste ter verdediging van hun ideeën, zeer zeker - maar ook de minst trouwe voorstellingswijze van het standpunt van hun tegenstrevers, onverschillig welke, dat ofwel de nationale verdediging ofwel de burgerlijke democratie zou huldigen, ofwel, in het gunstigste geval - dit is het onze - zulks te goeder trouw zou doen.

De stellingen van groepen en personen in den socialen strijd kunnen niet beoordeeld worden naar de ideeën en beweeggronden die zij vooropstellen, maar naar de daden die zij stellen.

Aan een herhaling van de Spaansche gebeurtenissen in België gelooven we niet. Waar in Spanje, na acht maanden strijd, het anti-fascistisch blok niet uiteen gebrokkeld is onder den drang van de klassentegenstellingen, zou, indien het zich in België ooit moest vormen, het moeilijk de acht dagen doorhalen. Maar dit zou elke passieve houding in dit geval des te misdadiger maken. Aan hen die ons verwijten verdedigers te zijn van de democratie in het algemeen, antwoorden we dat die kwestie zich nooit stelt, maar dat elke aanslag op de democratie door de reaktie een vermoede voorbereiding is van een nakenden aanslag op het proletariaat. Abstentionisme in deze omstandigheden beteekent verraad voor den klassen-vijand. Door deze houding aan te nemen meenen we in de beste marxistische traditie te blijven.

= = = = _ _ _ _ _ = = = =

Verkrijgbaar bij de administratie :
ROSA LUXEMBURG : Massa-staking, Partij en Vakbonden. (112 blz.)
Prijs 5 frank.

BEKENTENISSEN EN TEGENSTRIJDIGHEDEN BIJ DE SSACHER-POLITIEKERS

Bij de debatten in den Algemeene Raad van de B.W.P. werd er verklaard dat de Syndikale Kommissie de stakingen van Juli 1936 zou "aangemoedigd en voorbereid" hebben. Hierbij valt op te merken dat deze door de Syndikale Kommissie "aangemoedigde en voorbereide" stakingen overal als wilde stakingen zijn begonnen.

Uitgenomen in zekere bedrijven en gewesten, waar de staking niet aanstonds het karakter van den strijd tegen de regeering kon ademen, hadden de vakbondsorganisaties slechts naderhand tusschen te komen, om een bestaande situatie door de arbeiders in het leven geroepen buiten de vakbonden om, te erkennen. Dit was namelijk het geval te Antwerpen, Luik, Charleroi en in de Borinage, waar de strijd het heftigst werd gevoerd. Men kan zich dus afvragen wat de heeren bedoelen door voorbereiding en aanmoediging, zoo niet een zekere strughouding bij den aanvang in hun sabotage van den strijd, sabotage die slechts klaar naar voren is getreden toen de staking dreigde de perken te overschrijden waarbinnen de B.W.P. ze kon toelaten.

Maar Bondas, Sekretaris van de S.K. zou enkele aanvullende inlichtingen verstrekken over de wijze waarop deze staking "vorbereid en aangemoedigd" was. " Aan hen die beweren, verklaarde nl. Bondas, dat Van Zeeland op gelijken voet met Dollfuss moet ^{wensch ik te verstaan} gesteld, dat voor de staking van Juli Mr. Van Zeeland's arvaardiging van de S.K. heeft ontboden. Wij hebben hem gewezen op de geestesgesteldheid van de arbeidersklasse; wij hebben hem ~~in~~ hare eischen voorgehouden. M. Van Zeeland heeft zich met ons eens verklaard, behoudens voor de 40 uren-week. Hij heeft verklaard dat, indien de arbeidersklasse op hare eischen bleef staan, hij er zich niet zou tegen verzetten, maar dat hij de leiding van de regeering in andere handen zou overlaten. "

Deze verklaring is van buitengewoon gewicht. Zij bevestigt dat wat we toenmaals zegden en wat iedereen kon zien, nl. dat de S.K. een einde heeft gesteld aan de algemeene staking op het oogenblik dat deze een grooten omvang dreigde aan te nemen eenvoudig en alleen omdat de BWP de regeering Van Zeeland niet in gevaar wilde brengen. De haast waarmee de socialistische ars de werkhervatting rechtvaardigde, door de arbeiders voor te liegen over de draagkracht van de door de regeering gedane toevellingen, krijgt hiendoor zijn volle betekenis.

En verder vragen we ons af : ontkracht de regeering verklaring van Bondas niet op de meest formeele wijze de bewering als zou de staking van Juli door de S.K. voorbereid en aangemoedigd geweest zijn ? Hoe komt deze een beweging voort te staan en aanmoedigen die dreigde den val van de regeering tot gevolg te hebben, val waarvan de S.K. noch de BWP op dat oogenblik en nu nog niet wisten wilde. De vraag eischt antwoord. In den Algemeene Raad heeft Bondas te veel willen bewijzen. In zijn ijver om de regeering Van Zeeland te verdedigen, heeft hij den kleinste glimp gelicht van het gedynd dat het gesjacher waaraan de B.W.P. zich op den dag van de arbeiders heeft overgegeven, bedekt.

" L E V E D E G R O N D W E T ! "

" ...Wat er op 11 April a.s. gebeuren zal is in werkelijkheid geen gedeeltelijke verkiezing, maar wel een geweldige manifestatie, waardoor de kommunisten, de socialisten, de liberalen, de kristendemokraten uiting geven aan hun vast besluit de Belgische grondwet te verdedigen...

" ...M. Carton de Wiart heeft het juiste woord getroffen : 'Leve de Grondwet !'.

" ...We weten onze tegenstrevers te waardeeren. Achtung hebben we voor den Belgischen Eerste Minister, verlicht konservatief, die blijken heeft gegeven van zijn oprechtheid tegenover de arbeidersklasse en zich bereid verklaart de democratie tegen een gewetenlozen woelmaker te verdedigen."

(Vandervelde, in zijn rede in het Sportpaleis op 13 Maart 1937.)

De aandacht van het land wordt gaande gemaakt door den lawaaiigen maar weinig bloedigen tweestrijd, waarbij Degrelle te Brussel tegenover Van Zeeland zal staan. Dit is een aspirant diktator en de man waarvan gezegd wordt dat hij België heeft gered. Het feit verdient dat wij er bij stilstaan. Alware het naar om de tegenstrijdigheid in het klare te trekken tusschen de vinnige werwijten die de huidige bewierrookers van een dezer kampioenen voor hem overhadden bij de samenstelling van het huidige ministerie zoowat tien maand geleden en hun onvermengde loftuigingen van heden. Dezelfde M. Van Zeeland, waarvan men nu getuigt dat hij stevige waarborgen zou gegeven hebben voor zijn oprechtheid tegenover de arbeidersklasse, werd toenmaals door de socialisten beschuldigd de democratie te willen verdrinken in een wijwatervat. Maar M. Van Zeeland heeft niet alleen een wijziging zien intreden in het oordeel van zijn bondgenoten - want bondgenoten zijn ze immer geweest, ook en vooral op het oogenblik dat zij hem enkele harde woorden toestuurden - maar hij heeft ook den kring van zijn bondgenoten zien verwijden. Het was om nooit te vergeten, de vermaledijding die de kommunisten over de regeering uitspraken naar aanleiding van de rede van den koning, die België een neutraliteitshouding wou zien aannemen bij een gebeurlijk konflikt tusschen zijn groote naburen. En toch .. op 11 April zullen zij voor Van Zeeland stemmen. Bij gebrek aan het zoo begeerde Volksfront, zullen zij er zich toe beperken den man te steunen, die alhoewel hij de formule voor zijn land van de hand wijst, "volkomen de inspanning begrijpt, door andere menschen, in andere landen gedaan, om doeleinden te bereiken die, naar jhij meent, niet zoodanig van de zijne verschillen. (Hoe bedekt ook, is dit toch een duidelijke hulde aan Léon Blum door den "verlichten konservatief" Van Zeeland - Vandervelde dixit - in zijn toespraak in de Madeleine).

De kommunisten, net als de anderen, gaan dus het hunne bijdragen om op den 11n April in het teeken te stellen van de beleefdheidsgolf die over het land is neergekomen. Want we leven wel degelijk in een

hoofsche maatschappij. Katholieken, socialisten, kommunisten steken elkaar den loef af om alles te offeren wat hun vroeger duurbaar was op het altaar van het constitutioneel anti-fascisme. De eersten offeren hun verkiezingsagent van 1932, den befaamden held van "de ziel van 't kind"; de tweeden hun don quichotte-furie tegen den "geldmuur" en de "gouden boeien"; om dit maal waarempel om een bankier te stemmen; de laatsten hun "orthodoxe-marxistische" klasse-politiek om in zallen deemoed hun stem te geven aan hen die zich én de anti-fascistische én tegelijk de anti-kommunistische strijder noemt. En dat alles, indien we wel begrepen hebben, om "de diktatuur den pas af te snijden", om "het fascisme te verpletteren", en "de grondwet en de democratie te verdedigen". Zooveel woorden, zooveel leugens. Op 11 April zal er een algemeene democratische verbroedering zijn omdat er geen enkele partij is voor wie het socialisme werkelijk van belang is, voor wie de arbeidersklasse iets anders beteekent dan een tweede-rangklasse, die hoogstens wat medelijden verdient. Het socialisme dat reeds nationaal was, zal dus grondwettelijk worden, het kommunisme nationaal. Dat moet ons geenszins spijten. Het gezelschap waarin socialisten en kommunisten zich begeven, hadden zij reeds lang verdiend. Het eenige wat belang heeft is een onderscheid te maken tussche leiders en volgelingen, tusschen de massa die men mak en leidzaam maakt en de wunzige schjacher-politiekars.

+
+ +

Waarom heeft Rex dzen zet tegen de regeering Van Zeeland uitgehaald? Is het wanhoopsdaad zooals sommigen beweren van een politieker die onder zich het terrein volet wegzinken dat hij tot den strijd gekozen heeft, en die door een uiterste krachtsinspanning zijn noodlot wil ontgaan? Wil hij een laatste maal "de massa der ontevreden" meeslepen die de crisis tot hem voerde en die hem dreigt te ontsnappen, dank zij de economische heropbeuring? De partijgangers van de regeering beweren zulks en wijzen op het onbesuisde van dezen aanval op het oogenblik dat de regeering Van Zeeland aan den nood, dien de crisis had veroorzaakt, geheel of grootelijks heeft een einde gesteld. Maar zij die zoo redeneren zijn nochtans genoodzaakt toe te geven dat de middenklasse slechts een klein aandeel heeft gehad in dezen heropbloei. En door in dit opzicht alleen van de middenklasse te gewagen laten zij het beeld verre van volledig.

De statistieken met betrekking tot het aantal werklozen die terug aan het werk zijn gesteld, die gegevens over de toename van het zakencijfer vermogen niet ons een duidelijk beeld van den maatschappijlijken toestand na de crisis te geven. Weliswaar hebben een grooter aantal personen terug hun plaats in het produktie-apparaat ingenomen: maar hierdoor is de ontevredenheid geenszins geluwd. In zekere gevallen neemt zij zelfs een scherper karakter aan dan onder de crisis. De arbeider die terug aan het werk gesteld werd komt tot de bevinding dat het uitgekeerde loon op verre na niet de behoeften dekt, waarvan hij de bevrediging gedroomd had toen hij werkeloos was: als produceerend arbeider lijkt hem het huidige bekrompen bestaan smadelijker dan dan zijn vegeteren van den eenen dag in den anderen van vroeger, dat hem beter in overeenstemming leek te zijn met zijn gedwongen werkloosheid. De economische heropbeuring die hem werk verschafte, heeft nog meer verbittering in zijn gemoed gestort. De vroegere werkeloze kan alleen wrok koesteren tegenover een regeering, die hem aan den arbeid heeft geholpen

en tegelijk een toestand van nauwelijks verboden ellende vastgesteld, waarvan hij het einde tegelijk met dit van zijn werkloosheid wacht. Ziedaar een element van onstandvastigheid dat de hervatting vertroebelt en een oron van onrust voor het kapitalisme beteekent: ten bewijze de menigvuldige stakingen die allerwege met of zonder goedvinden der vakbonden losbreken. De arbeidersorganisaties zien zich wel tegen hun zin in verplicht, uiting te geven aan deze misnoegdheid en vallen het patronaat onophoudend met arbeiderseischen lastig.

De middenklasse, dit geeft de regeering toe, is nog haar moeilijkheden niet te boven gekomen. Hetzelfde geldt voor de plattelandarbeiders. De economische heropbeuring gaf weer nieuw leven aan den alouden strijd tusschen het industrie- en het landbouwkapitaal om het prijsniveau der landbouwproducten. Wellicht heeft de nationale concentratie den vorm van dezen strijd gewijzigd, met zijn noodlottigen terugslag op het bestaan van den boer, waarvan alle uitwegen door het kapitalisme zijn gekontroleerd: het levert benodigdheden, meststoffen, enz. voor de uitbating; neemt het landbouwprodukt af als grondstof, zooniet als essentielen faktor in de samenstelling van het arbeidsloon onder den vorm van voedingsmiddelen.

Uit de getuigenis van den Eersten Minister valt gemakkelijk op te maken dat Bank- en Grootindustrie de groote begunstigen zijn in de heropbeuring. En nochtans zijn zij het die de groote bijdragen leveren voor de Kas van Rex, die de Kampagne tegen de regeering moet spijzen. Het is op het oog onlogisch, waarop de meeste klassen hun toestand verbeterd zien, in zeer uiteenlopende mate weliswaar - dat de politieke hartstochten het felst oplaaien. Dat gaat het verstand van onze regeeringslui te boven. Zelfs voor De Man, die het Marxisme een dosis psychologie meende te moeten toedienen en er het gewraakte "mekanisch" determinisme uit te weren, blijft het een raadsel, dat de grootste ellendeniet noodzakelijk de geweldigste klassenuitsingen baart. Toe ~~we~~ geven dat de rexistische bedreiging niet het werk van een boezen geest, maar het onafwendbaar gevolg van klassentegenstellingen is, zou dit niet neerkomen op het bekennen dat de nationale regeering geen politiek boven de klassen maar wel degelijk een klassepolitiek voert? Zou dit de bekentenis niet zijn dat de politieke doktrine van de regeering, haar theorie van Nationale Unie, haar godsdiens van klassenverzoening een ding is, en haar politiek, haar praktische bedrijvigheid een heel andere, vermits zij, verre van naar de volkomen klassenverzoening te leiden, zij het land op den drempel van den burgeroorlog leidt? Een objektieve oordeeling van de oorzaken die tot het bestaan van de rexistische agitatie hebben geleid, moet tot het besluit komen dat de verzoening van de klassen onder een stelsel dat op het bestaan dezer klassen gegrondvest is, een reusachtig bedrog is.

Geven we een oogenblik toe dat de regeering Van Zeeland een einde heeft gesteld aan de crisis. Maar dan door welke middelen? Hoe heeft het kapitalisme de menigvuldige krisissen bedwongen die zijn bestaan tot op het oog onlogisch hebben bedreigd? Door een heilkundig ingrijpen van het pijnlijkste soort, door uitschakeling van tal van bedrijven, van tal van proletariërs, die of nooit meer aan het werk zullen worden gesteld, of onherroepelijk maatschappelijk gedeklasseerd. Na elke crisis hebben zich nieuwe tegenstellingen en nieuwe problemen aan de oude toegevoegd. Van de aloude methode, laat ons zeggen de katastrofale, waardoor het kapitalisme zijn krisissen is te boven gekomen, is de "Nationale Unie" de "klassenverzoening" regeering Van Zeeland geen duimbreedte afgeweken.

Dat Van Zeeland, de "verlichte konservatief" zich dus niet verwondere dat ook in den schoot van zijn eigen klasse de wenschelijkheid van de voortzetting zijner methode fel in twijfel wordt getrokken: een behoudsgezande politiek te voeren onder uiterlijke vormen, die rekening houden van de eischen van de oppositiepartijen. Zij bestaat er in het gedeelte van de programma's der partijen die het vertrouwen van de arbeiders hebben, dat zonder gevaar voor het bestaan van het kapitalisme in het bewind kan opgenomen worden, er in te schakelen en aan te wenden voor kapitalistische doeleinden. Als elke andere, heeft de ze methode haar grenzen. Hoeft het te verwonderen, dat andere konservatieven ernstig aan denken, na dit experiment, het roer naar rechts te wenden? Heel de bedrijvigheid van de ploeg van Nationale Unie is op de voorbereiding gericht geweest van het oogenblik waarop de kwestie van de wijziging van de methode ernstig zou gesteld worden. In den loop van het debat onder de Mendelsohn-leening heeft Van Zeeland zijn lof aan de regeerders die hem voorafgingen niet gespaard (de zoo door de B.W.P. gescholden deflationisten). Hij heeft gezegd -wat waar is- dat zij het terrein voor zijn regeering hebben voorbereid. In den zelfden zin kan men zeggen dat Van Zeeland het terrein voorbereid voor een regeering vranker- en sterker-konservatief, dan de zijne. Het rexisme is de wettelijke zoon van de nationale Unie. Zij heeft hem in haar schoot gekexxxx sterd. Van Zeeland mag zich wel voor een slachtoffer van Degrelle uitgeven, wat hij gedeeltelijk is, maar de twee jaar van zijn bewind hebben er meer toe bijgedragen om het rexisme in ons land vasten voet te geven, dan de vijf jaar uitgesproken-konservatieve regeering van zijn voorgangers. Voor twee jaar had Rex geen belang. Nu moeten alle partijen van de regeeringskoalitie blok-vormen rond hun regeeringshoofd om Degrelle uit het parlement te weren. Is daar niet het bewijs geleverd dat de regeering Van Zeeland de ware wegbereider is geweest voor de reaktie?

+ +

Van Zeeland die reeds eenmaal het land redde, maakt zich bereid om het een tweede maal te "redden" op 11 April. Ditmaal gaat het er om de redding van de grondwet en de "eeuwenoude vrijheden", waarvan, naar het schijnt, alle Belgen van alle klassen, sinds onheuglijke tijden genieten. In andere tijden, zonder gelijkgeschakelde pers, -alle, van de "Voix du peuple" tot de "Indépendance belge" zongen hetzelfde wijsje- zou zulke bewering volstaan hebben om haar zegsman met smalende scherts te beladen!

Opaat er redding weze, is er gevaar noodig. Hoe staat het met het rexistische gevaar? Zij die nooit de rexistische bedreigingen hebben onderschat, kunnen er met meer recht over spreken dan de struisvogels van de Van-Zeelandgroep. Zeker is het rexisme een faktor geworden in de Belgische politiek, maar het is belachelijk de mogelijkheid onder het oog te zien van zijn onmiddellijke bewindname.

Volgens zijn eigen bekentenis was er in den opgang van de rexistische beweging een halte ingetreden. Juist om deze tijdelijke verstarving te boven te komen, heeft Degrelle de verkiezingen uitgelokt. Verre van ons de bedoeling het belang van een zelfs maar gedeeltelijke overwinning van Rex en het voordeel dat het hieruit voor zyn verdere ontwikkeling zou kunnen trekken. Maar tenslotte betekent een zetel meer in het parlement nog geen parlamentsmeerderheid voor Rex, al werd hij dan ook ingenomen door zijn woeligen leider, of..... deze verschuiving moest

zulke onzekerheid in het kamp van de meerderheid teweegbrengen, dat de rexistische minderheid moest omslagen in een meerderheid. Maar dan ware het bewijs geleverd dat de antirexistische politiek van de regeering niet van het alloo is, waarvoor zij ze laat doorgaan in de oogen der kiezers.

Met rexistisch gevaar komt niet zoozeer van Rex zelf, dan wel uit den schoot der partijen zelf, die zich nu tegen Rex opstellen. Waarom werd Van Zeeland gekozen om het rexistische monster den kop in te drukken? Van Zeeland achtte het noodzakelijk een verklaring af te leggen om zijn bondgenooten tevreden te stellen; Mr. Van Zeeland eerbiedigt de partijen en acht ze noodzakelijk, maar wil niet in opdracht staan van het even welke partij, geen enkele verbintenis tegenover hen aangaan. In andere woorden, alhoewel hij de partijen noodzakelijk acht, meent hij zich boven alle partijen te moeten plaatsen, heel waarschijnlijk, omdat geen van de bestaande partijen aan de eischen beantwoordt, die hij stelt aan de partij van zijn wenschen. Hieruit valt op te maken dat het grootste gevaar voor de partijen ~~xxx~~ Mr. Van Zeeland zelf is. En de partijen, die het meest bedreigd zijn, zijn de "arbeiderspartijen" de B.W.P. en de B.K.P.- maar vooral de B.W.P.-, want de klauw van Van Zeeland kwetst die partij het meest, die in den strijd tegen het rexisme het meest beroep moet doen op de massa-actie. Het zijn ook de partijen, waarvan de aanhangers het meest beproefd werden door de regeeringspolitiek van Van Zeeland: de partijen van de arbeidersklasse. De berekeningen van het regeeringshoofd zijn overigens heel sluw: door zich als eenig kandidaat van de democratie op te werpen, tracht hij het specifiek gewicht van den linkervleugel van zijn koalitie te verminderen door rechtstreeks de arbeiders bij zich aan te sluiten. Waar hij dit ~~xxx~~ vroeger alleen doorheen de arbeiderspartijen doen kon, wat hem in de achting der rechtschen moet doen stijgen. De bourgeoisie weet overigens volkomen te onderscheiden wie er bij de Van Zeeland-koalitie de leiders en wie de werktuigen zijn. Een authentiek bourgeois als Alb. Devèse nam de verdediging van Van Zeeland op tegen de beschuldigingen, als zou hij, door den steun van de kommunisten, een tweede Kerensky zijn: "Nooit, in geen omstandigheden, heb ik hem weten plooiën voor de drukking van een der partijen ~~xxx~~ bij de regeering vertegenwoordigd; overigens hebben zij er nooit drukking op uitgeoefend; de onvermijdelijke persoonlijke meeningsverschillen werden immer uit den weg geruimd door den overredenden invloed van den Eersten Minister, zonder ooit maar in iets van zijn politiek prijs te geven." En Devèse vraagt zich af "welke dan de genomen maatregel, de uitgevaardigde wet zou zijn, die den stempel zou dragen van het marxisme, die gekenmerkt zou zijn door een verloochening van de grondbeginselen, waarop de nationale orde berust en die zijn huidige mededingers zouden veroordeeld hebben?"

Duidelijker kan men niet zijn. Het "demokratisch" front van 11 April bekrachtigt de overwinning van den "verlichten konservatief" op de socialistische en kommunistische partijen, maar wij zouden niet durven zweren dat het ook zijn overwinning op de rechtsche bourgeoisie bekrachtigt.

Het voorwendsel van de ~~xxx~~ verdediging der grondwet kan niet ingeroepen worden. Want, eerst en vooral wordt deze grondwet niet bedreigd en ten tweede, zouden we niet met overtuiging kunnen zeggen dat zij die het meest aan deze grondwet verknocht zijn, in het kamp van Van Zeeland te zoeken zijn. De konservatieven die van dit blok deel uitmaken, eischen de hervorming van den Staat. En het was Alb. Devèse die die er onlangs fel op aandrong en verklaarde dat, zoo noodig, hij hier-

toe tot een herziening van de grondwet zou bereid zijn.

Het blok van 11 April is een poging van alle partijen om het antwoord van de arbeidersklasse op de rexistische bedreiging in het wijwatervat ~~xxxxxxx~~ van de grondwettelijkheid te verdrinken. Socialist en Kommunisten, door er zich bij aan te sluiten, bewijzen hoezeer zij een nederlaag van het fascisme duchten als gevolg van een massa-actie. Het opstellen van een kandidaat door de B.W.P. of B.K.P. ware op zichzelf geen gevaar geweest: de weinig waarschijnlijke aanwinst van een socialistischen of kommunistischen zetel zou in niets de kapitalistische politiek van de B.W.P. gewijzigd hebben. Maar een socialistische kandidatuur dreigde de huidige coalitie in gevaar te brengen. En wat vooral te duchten was, was de mogelijkheid dat dergelijke kandidatuur nieuw voedsel zou geleverd hebben aan de misnoegdheid der arbeiders, den strijdgeest zou aangewakkerd hebben. Het is niet op het oogenblik dat de vakbondleiders al hun behendigheid moeten aan den dag leggen om stakingen te verijdelen en dat socialist en kommunisten echte goochelkunsten moeten aanwenden om hun verantwoordelijkheid in het smoozen van de Spaansche Revolutie te verheelen, het is niet het oogenblik om van den strijd tegen Rex een klasse-actie te maken. Alles, behalve dat.

En op die manier helpen de partijen van de democratie zachtjesaan den knoop van de diktatuur om den hals van de arbeiders te leggen.

HET STANDPUNT VAN DEN BOND TEGENOVER DE VERKIEZINGEN VAN 11 APRIL.

De toestand geschapen door het afkondigen van de gedeeltelijke verkiezingen te Brussel, heeft het onderwerp van discussie uitgemaakt in den schoot van den Bond. - Alhoewel we toegeven dat onthouding geen middel is om een telling onder de arbeiders te houden, zien wij nochtans de onmogelijkheid in van een stemmen op den lijst van Van Zeeland, gepatroneerd door B.W.P. en B.K.P. - Van Zeeland is de onmiddellijke vertegenwoordiger van het kapitalisme. In zijn persoon en in dien van zijn regeering, komt de anti-arbeiderspolitiek van de uitbuiters tot uiting. De arbeiders kunnen in hem geenszins vertrouwen stellen. Rekenen we op Van Zeeland om het raxisme den pas af te snijden, beteekent de gruwelijkste ontgoocheling tegemoet gaan. Aan de diktatuur van het kapitaal kan geen einde komen dan door het opheffen van het kapitaal door de vernietiging van den kapitalistischen staat. De Bond geeft dus den raad aan de Brusselsche arbeiders op 11 April wit te stemmen. De arbeiders kunnen alleen een hergroepering bewerkstelligen door den strijd te voeren op eigen terrein tegen de vijandige klasse buiten alle overeenkomst met den vijand.

OVER DE AANSTAANDE VERKIEZING.

De door den leider der Rex-beweging uitgelokte tusschentijdige verkiezing die op 11 April e.k. zal plaats vinden, heeft den Bond genoodzaakt eens te meer stelling te nemen naar aanleiding van een parlementaire gebeurtenis

De in den schoot van den Bond plaats gegrepen discussies hebben tot het besluit van "blanco stemmen" geleid. En dit, daar we ons niet op de "anti-parlementaire" stelling plaatsen, op grond van het inzicht dat het ditmaal voor de arbeidersklasse onverschillig is wat de uitslag van die verkiezing zal zijn (i.a. staat het regiem niet op spel). Er is dus gewikt en gewogen... en Van Zeeland werd te licht bevonden... zooals in 1936 gewikt en gewogen werd... en de partijen die de arbeidersklasse achter zich hebben (althans in zeker opzicht) niet te licht bevonden werden.

Tot daar in 't kort wat zich heeft voorgedaan. Ons lijkt het echter dat het probleem nog langs een andere zijde dient belicht om meer klaarheid te scheppen voor hen die wien het om klaarheid te doen is. En, inderdaad. Reeds bij het eerste zicht valt het op dat na de vraag: waarmee is de zaak van de arbeidersklasse - zooals zij er thans voorstaat - het meest gediend, met zenen of met genen uitslag der verkiezing, zich onmiddellijk een andere opdringt: in hoeverre zal de Bond, na onderzocht en stelling gekozen te hebben, op den uitslag dezer verkiezing invloed kunnen uitoefenen en dus door zijn stellingname de arbeidersbeweging kunnen dienen?

In de praktijk zijn deze kwesties bij de meeste kameraden tot uiting gekomen. eenerzijds door het verwerpen der Van Zeeland-kandidatuur, anderzijds door hun afkeer voor het "blanco" stemmen. Zelfs kan men - voor Antwerpen althans - zeggen dat in 't algemeen liever ware gezien dat de Revolutionnair-socialistische partij (Dauge) eveneens een lijst had ingediend. Nu lijkt het ons dat het eerste probleem - tzt. de vergelijking VanZeeland- Degrelle - wel voldoende, het tweede probleem - dat zijn uiting vindt in den afkeer voor 't "blanco" stemmen - eigenlijk niet voldoende zijn beslag kreeg.

In den grond gaat het hier volgens ons om een denkfout, die er ons inziens in bestaat een stellingname in zake verkiezingskwesties op een zelfde lijn te stellen als die inzake de algemeene vraagstukken der arbeidersbeweging, 't zij stakingen, of zelfzweer in 't algemeen: 't conlogs-vraagstuk, burgeroorlog (zooals thans in betrekking tot Spanje) enz. Nu zijn die dingen om een reden niet op dezelfde lijn te stellen, en wel omdat een standpunt inzake deze problemen geen principieele wijziging ondergaat in verband met den invloed, die een groep tijdelijk uitoefent, terwijl dit in een kwestie wel het geval is, in 't verkiezingsprobleem: Van 't oogenblik dat een groep in de massa begint te wortelen, heeft zij niet meer te kiezen: zij stelt haar eigen kandidaten; - Is dat oogenblik nog niet daar, dan wordt heel de stellingname in dat opzicht herleid tot een kwestie van relatief ondergeschikt belang.

Men begrijpe ons goed: Principieel zijn we - om bij middel van enkele voorbeelden te konkretiseeren - niet anti-parlementair, bestrijden we niet de vakbonden als dusdanig, zijn we voor de omzetting van den imperialistischen oorlog in de proletarische revolutie, principieel bestrijden we 2° en 3° Internationale, enz. Ook hier, in dit opzicht, hebben onze standpunten geen invloed op de massa, doch hier gaat het evenwel om de onderdeelen van een ideologie die aan de Basis ligt van den Bond, van een ideologie waarvan we verwachten dat ze ééns tot de arbeiders zal doordringen, van een ideologie die we onophoudelijk trachten te toetsen aan de ontwikkeling van het historisch verloop onzer maatschappij - aan wier grondslag een eeuw arbeidersbeweging ligt - wier patrimonium voor de sijna-totaliteit trouw is aan den geest van wat ons nagelaten is door de vroegere leiders der proletarische beweging.